

Klara Sadar, OŠ Dobropolje
Mentorica: Ema Sevšek

ŽIVALI – TOPLINA IN LJUBEZEN

Živali so kot otroci. Se ne bojijo, zaupajo in so nezavedni. Na to me opominja tudi citat iz knjige našega največjega pisatelja in predstavnika moderne, Ivana Cankarja, rojenega leta 1876, ki je za nas zapisal tako: „Prvo in poglavitno, kar otrok zahteva od tebe, pa je spoštovanje.“ Ta citat iz črtice je v meni prebudil neizmerno začudenost. Pa se človek kasneje vpraša zakaj. Saj je bil tudi pisatelj enkrat otrok, ki pomni svoje otroštva bolj kot mi.

Kot je že v pismu nam tekmovalcem zapisala Desa Muck, da se živali predajo svoji usodi, se tudi meni zdi to resnično. Spominja me na zgodbo o konjskih očeh iz knjige Andreja Makuca Oči. Celotna knjiga se navezuje na človeka in živali; na odnos med njima. Prikazano pa je v tej luči, da smo ljudje slabi. S tem se strinjam. Ne zavedamo se, da imajo tudi živali dušo, čustva in da znajo ljubiti. Včasih še bolj kot ljudje. V knjigi Dese Muck pa se čuti ljubezen do živali. Ta ljubeznivost in dobra stran človeka. Njegova dobrota in zvestoba do živali.

Knjiga Dese Muck je prikaz našega sedanjega časa. Nekoliko lažje se v zgodbo vključim tukaj kakor v črticah Ivana Cankarja. Čeprav je pisateljica usmerila dogajanje na današnji čas, pa mi je vseeno bolj všeč slog pisanja Ivana Cankarja, ki vključuje naturalizem in lirizem. Občudujem ga, ker je svojo mamo neizmerno občudoval in jo spoštoval, ona pa mu je to vračala. Bila sta kot konj in konjar v zgodbi Dese Muck. Ta vez med njimi je bila tako močna, da se niti po smrti ni pretrgala. Le še bolj se je okrepila.

Ivan Cankar pa s svojim citatom »Stopil sem na cesto in bil sem star« pove, kako minljiva smo človeška bitja. Živimo le za zemeljsko življenje in s tem pozabimo na življenje po smrti. Zelo je pomembno, da tu naredimo in damo vse najboljše od sebe in postanemo dobri ljudje. Le s tem bomo dosegli, da bomo tudi po smrti »živeli«.

Pisateljica je v pismu omenila, kako se odreka vsem stvarim, ki so povezane z živalmi. S tem, kaj naredijo z njimi. Zazrla sem se predvsem v stavek, kjer pove, da ne je mesa. Zgrozila sem se. Vem, da bi morali biti ljudje tisti, ki

samo živijo in ne obsojajo. Ampak navsezadnje pa se mi zdi, da smo ljudje lahko zdravi le, če uživamo vse, kar je potrebno za naš razvoj. Tudi meso je sestavni del prehranske piramide. Nekaterim pa se to zdi neskončno slabo, če uživajo meso. Ker pa smo samo ljudje, in ne Bog, ne sodim. Živimo vsak po svoje.

Ob prvi točki opisa o živalskem in človeškem svetu sem razmišljala, kaj bi lahko napisala. Odločila sem se o odnosih med njima. O načinu življenja. Kakšno življenje imamo ljudje? Kakšnega živali? Ljudje smo bitja, ki smo se v vseh teh letih zelo razvila. Morda celo preveč. Takega napredka, kot je danes, ni bilo v vsem Cankarjevem življenju. Bila je revščina in ljudje so cenili prav vse, kar so prejeli. Od njegove smrti pa do danes se je svet tako zelo razvil, da nihče več skoraj ne ve, kaj je pisatelj občudoval, ko je v knjigi pisal o druženju v polmraku s prijatelji. Ne poznamo več zabavnega večera brez drog, alkohola, cigaret in spolnosti. Včasih je bilo to normalno, da si zvečer s prijatelji samo sedel in se pogovarjal. Danes pa te zaradi tega zasmehujejo.

Svet živali pa je vedno enak. Vse slabo delajo zgolj za preživetje. Pa čeprav so zelo ljubezniva bitja. Ne želijo ti hudega. Ljudje posegamo v njihovo življenje, njih krivimo za slaba dejanja. Ampak, ali je kdo pomislil, ali smo mi naredili napako? Mislim, da ne. Živali so boječa bitja, ki ti dajo ljubezen, če jo daješ tudi ti. In nikoli ne bi smeli biti neiskreni, strahopetni in nevoščljivi, kot je zapisala Desa Muck v pismu. Kajti to živali niso. To jih dela drugačne.

Pisateljica v svoji knjigi piše v prostem slogu. Čutiti je pridih sedanosti, saj to tudi je. Ima svoj jezik pisanja. Včasih malo bolj šaljiv, včasih resen in strahopeten. Na nek čuden način je podobna Cankarju. Čeprav izhajata iz različnih obdobij, se ujemata v pisanju o odnosih. Seveda bi mlad človek veliko raje bral knjigo Dese Muck, saj v tem času nekako velja, da so stare knjige nezanimive. A prav v tem je čar črtic. Pripovedujejo o življenju nekoč. Ob branju le-teh sem ugotovila, da je naše življenje slabše kot nekoč. Nekdo bi se smejal, ampak je res tako. Imamo vsega preveč, a manjka nam odnosov. Ljudje, ODNOSI! Ali si znamo pokazati tako ljubezen, kot jo je prikazal Cankar do svoje mame, in tako ljubezen, kot so jo v knjigi Nebo v očesu lipicanca prikazali najstniki do živali? Včasih se vprašam, kje živali najdejo tak pogum, da se predajo usodi? Najbolj te presune, ko jagnje, ki bo šlo v klanje, »ne reče« ničesar. Tiho čaka na svojo usodo. Čaka, da bo odpisano s tega sveta in bo hrana mnogim. Ljudje se upiramo in krojimo svojo usodo, kot sami želimo. Mogoče pa nas to dela slabe in nas to osrečuje. Odnosi med živaljo in človekom so lahko zelo močni. Lahko pa žival prezremo in ne znamo deliti te prave ljubezni. Samo tisti človek, ki ima rad živali, lahko ljubi in zna biti ljubljen. Zelo občudujem ljudi, ki svoje domove in svoj čas darujejo za prizadete ljudi, bolne živali, kot je to počela tudi Desa Muck. Svoj čas darujejo za dobro in se s tem borijo proti zlu.

Povzeti pismo Dese Muck v nekaj povedih ni tako lahko, saj je v njem polno ljubezni in sočutja. Bila sem navdušena nad njenim občudovanjem modernista Cankarja. Enkrat bolj polno, drugič bolj prazno. Sovražila ga je, a nato spet občudovala. Odkriti, kaj je želel pisatelj s svojimi deli sporočiti, ni preveč lahko delo. Pisal je tako skrito. Svoja čustva je večino časa skrival. Materi ni nikoli povedal, da jo ima rad ali kaj podobnega. To je zapisal. Njegova dela so tako čudežna. Ne predstavljamo si te topline.

Kot učenec tehničnega risanja je znal svoje občutke prikazati tudi na slikah. Bil je popoln umetnik. Z dušo, srcem, mislimi in svojo roko, s katero je napisal toliko čudovitih del.

Cankar je večino svojih črtic prikazal kot mrke. Nekaj pa je bilo tudi polnih ljubezni, topline in veselja. V citatu, ki se glasi: »Sonce samo se je smejalo našemu veselju«, prikaže svoje otroštvo kot nekaj najlepšega v življenju. Tako polno radosti in nevednosti, kot je otroštvo, ni nič drugega.

Desa Muck, samohranilka, pa svojim otrokom prikazuje svet na podoben način. Tudi brez moškega v hiši se da preživeti. Ni pa isto, kot če živiš s starši. To pa sta oba – oče in mati. To nas zaznamuje kot pečat. Lahko postanemo grozni ljudje in v življenju ne najdemo svojega smisla, po drugi strani pa lahko postanemo skoraj tako čudoviti kot živali.

Desa Muck v pismu piše najprej tudi o svoji izdaji knjige in vsej tej ljubezni do nje. Čeprav je bila slabo lektorirana, je nastala čudovita knjiga. V pismu in v knjigi se čuti ista ljubezen. Ljubezen do konjev. Sama nisem bila nikdar preveč navdušena nad njimi, saj izgledajo tako mogočno in tako polni samozaupanja, da niti ne veš, ali bi stopil bližje. Na nek način me je bilo strah pred njimi. Ampak z branjem knjige sem se opogumila in se odprla. Do vseh živali. Sedaj vem, kaj v pismu opisuje pisateljica. Ljubezen, toplino in odprtost.

Pisateljica je rojena leta 1955, 29. avgusta. Svoje življenje je posvetila različnim poklicem. Postala je svobodna umetnica, ki piše predvsem za mlade. To pa je obrodilo sad, ko je leta 1998 prejela nagrado večernico. Njene knjige bralci radi prebirajo, saj so polne humorja in zabave.

Za zaključek se bom posvetila mladim. Vse je odvisno od tega, kako doživljamo mladost. Nekateri ta čas »zabijejo« pred računalnikom, nekateri pred knjigo. Vsi, ki radi berejo, bi najverjetneje predlagali tistim za računalnikom, naj računalnik zaprejo v sobo in se podajo v svet branja. V svet, kjer je vse lepo in vse poteka v sreči, radosti, neizmernem bogastvu – življenju.